

BIBEL OG BEKJENNELSE

NR. 4 2025 – 45. ÅRG.

BIBEL OG BEKJENNELSE

utgis av Den Lutherske Bekjennelseskirke.
ISSN 0806-5365

Bladet kommer ut med fire nr. pr. år.

Frivillig abonnementsavgift kr 150,- pr. år
Bibelsitater er fra Bibel 2011 © Bibelselska-
pet, dersom ikke annet er nevnt

Redaksjon: Tor Jakob Welde (ansv. red.),

Egil Edvardsen og David Edvardsen

Redaksjonens adresse:

T.J. Welde, Sundts veg 9A, 5221 NESTTUN

E-post: pastorwelde@gmail.com

Internett: www.luthersk-kirke.no

Bankgiro: 3361 16 43948

Ekspedisjon: Egil Edvardsen,

egil@luthersk-kirke.no, tlf. 99 03 98 56

**DEN LUTHERSKE
BEKJENNELSES-
KIRKE (LBK)**

Den Lutherske Bekjennelseskirke er en evangelisk-luthersk kirke som tror at Gud har gitt hele verden det glade budskap om den forsoning som har skjedd i Kristus. Vi tror at Jesus Kristus er sann Gud, at han har blitt menneske for vår skyld, levd et liv uten synd, lidt og dødt i vårt sted og oppstått fra de døde. Vi tar imot denne forsoning gjennom troen, får tilgivelse for alle våre synder og har løfte om evig liv sammen med Gud. Hensikten med vår kirkes eksistens er å føre videre dette glade budskap, og samles omkring forkynnelsen, dåpen og nattverden for å vokse i den tro vi har fått av Gud.

Vår kirkes tro har en eneste grunnvoll, nemlig det Ord som Gud har gitt oss i Det gamle og nye testaments hellige skrifter. Det er Gud selv som har inspirert de menneskelige forfatterne av Bibelens 66 bøker, og derfor må disse skrifter ikke betraktes som menneskelige produkt, men som Guds eget ord. Bibelens ord er den eneste normen for sann kristen lære. Vi tror at Bibelen må leses ut fra dens egenart og karakter. Poesi må leses som poesi, historie som historie, og så videre.

Vi bekjenner oss til de lutherske bekjennelsesskriftene som er samlet i Konkordieboken fra 1580, ettersom vi har funnet at de overensstemmer helt med vår kirkes eneste grunnvoll, Bibelen.

Vår tro er ikke ny, men har funnes i alle tider, der mennesker har tatt imot Guds ord og rettet seg etter det. Fordi vi vet at vi er store syndere for Gud, behøver vi Guds ords rene og klare undervisning der tilgivelse og oppreisning gis oss i forkynnelsen av Jesu forsoningsverk.

LBK deler tro og kirkefellesskap med KELK, Den konfesjonelle evangelisk-lutherske konferansen, som består av 32 medlemskirker rundt omkring i verden, blant annet Evangelisch-Lutherische Freikirche i Tyskland, Evangelical Lutheran Synod og Wisconsin Evangelical Lutheran Synod i USA. I alt er vi omkring en halv million kristne i dette internasjonale fellesskap. Det er vårt håp at flere skal komme med i vårt fellesskap der Frelseren Jesus og syndenes tilgivelse alltid står i sentrum.

Fra redaksjonen

*Mitt hjerte alltid vanker
i Jesu føderom,
der samles mine tanker
som i sin hovedsum.
Der er min lengsel hjemme,
der har min tro sin skatt;
Jeg kan deg aldri glemme,
velsignet julenatt!*

Slik begynner en av våre mest elskede julesalmer, skrevet av den danske dikteren og presten Hans Adolph Brorson i 1732. Salmen feirer Jesu fødsel som en hellig og underfull hendelse. Den enkle, men gripende teksten inviterer oss til å tenke over julens budskap.

I juleevangeliet sier engelen til hyrdene - etter å ha fortalt dem om en stor glede, en nyfødt frelser i Davids by som er Messias, Herren: «Dere skal finne et barn som er svøpt og ligger i en krybbe» (Luk 2,10-12).

Og Brorson uttrykker en lengsel etter å bli med, han også, til Jesu føderom. Hjertet hans vanker (vandrer) stadig dit, fylt av ærefrykt. Han sier at det enkle krybberommet skal være hans «hjertes frydeslott» (vers 2), et åndelig hjem. For det som der har skjedd er så ufattelig stort og gledelig.

«Under uten like, hvor kan jeg vel forstå...» Det er jo Gud av himmerike som av kjærlighet til oss mennesker har latt seg føde som et lite og sårbart barn. Jesus er på samme tid sann Gud og sant menneske. Men hvorfor ble han ikke heller født på et kongelig palass og lagt i en praktfull seng med silkedyne? I stedet velger Gud å bli født i enkle, fattige kår og lagt i en krybbe

med høy og strå? Slik blir det veldig tydelig at Frelseren og frelsen er tilgjengelig for alle. Han ble fattig for å gjøre oss rike (2 Kor 8,9).

Til slutt bryter Brorson ut i en lovprisning av Jesus, fylt av takk og hengivenhet:

*Akk, kom, jeg opp vil lukke
mitt hjerte og mitt sinn
og full av lengsel sukke:
Kom, Jesus, dog herinn!
Det er ei fremmed bolig,
du har den selv jo kjøpt,
så skal du blive trolig
her i mitt hjerte svøpt.*

*Jeg gjerne palmegrene
vil om din krybbe strø,
for deg, for deg alene
jeg leve vil og dø.
Kom, la min sjel dog finne
sin rette gledes stund,
at du er født herinne
i hjertets dype grunn!*

Ja, for tanken på Jesu store kjærlighet og fullbrakte frelsesverk for oss gjør at vi blir fylt av kjærlighet og takknemlighet tilbake. Vi vil at Han skal bo hos oss og ta stadig mer plass. Fordi han har levd og dødd for oss, vil også vi gjerne leve og dø for ham. Vi tilhører ikke lenger oss selv. Vi er kjøpt, og prisen betalt (1 Kor 6,19-20).

Vi i redaksjonen ønsker alle våre lesere en velsignet juletid. «Må Kristus ved troen bo i deres hjerter og dere stå rotfestet og grunnfestet i kjærlighet» (Ef 3,17). Jesus er svaret på menneskenes dypeste lengsler og behov for frelse, fred og glede, også i 2025 og i året som ligger foran oss.

Gerbrand van den Eeckhout - «Hyrdenes tilbedelse»

I godt selskap

Preken over Lukas 2,1-14

Hvordan får man en god jul? Sikkert på flere måter. Blant annet ved å unngå dårlig selskap. «Bedre er en tørr brødbit i ro og fred enn huset fullt av festmat og krangel» (Ordsp 17,1). Av og til er eget selskap å foretrekke. For noen er det ganske ofte å foretrekke.

Men er det ikke umulig å unngå dårlig selskap så lenge man må ha med seg selv over alt? «Jeg ulykkelige menneske. Hvem skal fri meg fra denne dødens kropp?» (Rom 7,24).

Hvem kan være glad uten Gud? Finnes virkelig godt selskap uten ham?

Med Gud er vi virkelig i godt selskap, ja, det aller beste. Og han vil ha fellesskap med oss. Nettopp derfor har han sendt en frelser til

oss. Engelen sa til gjeterne: «Frykt ikke! Se, jeg forkynner dere en stor glede, en glede for hele folket: I dag er det født dere en frelser i Davids by.» Han er en slik frelser som kommer for å ta bort det som skilte oss fra Gud, vårt fiendskap mot Gud. Han kom for å ta det bort for å gi oss fellesskap med Gud igjen.

For å gjøre det tok han på seg Guds krav til oss. Han tok også på seg straffen vi hadde fortjent. Vi har fortjent evig skille fra vår skaper, borte fra hans ansikt. Jesus tok på seg straffen. Han ble forlatt av Gud i vårt sted da han døde på korset. Gud straffet ham for oss.

Straffen ble lagt på ham, så vi skulle ha fred og være i godt

selskap med vår skaper. Kristus bringer fred til jorden. Det gjør englene på marken klart når de synger: «Fred på jorden.» Men kan dette virkelig stemme? Vi hører om krig og rykter om krig. Kristne blir forfulgt. Ufred i familien legger en demper på feiringen i mange hjem.

Det stemmer likevel. Ved frelseren som jomfru Maria fødte, er fred kommet til jorden. Det er riktignok ikke en verdslig fred. Det er ikke en fred som verden kan gi. Freden som Kristus har brakt til jorden, er fred mellom Gud og oss mennesker. Kristus selv er vår fred. Han er kommet for å drepe fiendskapet mellom Gud og oss. Det gjorde han ved sin død på korset. Det heter om

frelseren i en julesang: «Fra krybben til korset gikk veien for deg. Slik åpnet du porten til himlen for meg.»

Ja, han åpnet porten. Han forsonste oss med Gud. Men hvordan var dette mennesket i stand til det? Fordi han ikke bare er et menneske. Engelen sa nemlig ikke bare til gjeterne: «I dag er det født dere en frelser», men tilføyde: «Han er Kristus, Herren, i Davids by.» Hvem skulle trodd at det lille barnet er Gud? Det var ikke plass til ham i herberget. Han ble lagt i en krybbe, et matfat for husdyr. Han hadde heller ingen spesiell utstråling eller glorie over hodet, slik han riktignok blir framstilt i mange malerier. Man kunne ikke se på ham at han var noe mer enn et vanlig menneskebarn. Likevel var han samtidig Herren.

Det bekrefter det som Jesaja profeterte om den kommende frelseren lenge før han ble født: «Et barn er oss født, en sønn er oss gitt. Herreveldet er lagt på hans skulder. Han har fått navnet Underfull rådgiver, Veldig Gud, Evig far, Fredsfyrste.» Og et annet sted sier han: «Se, jomfruen skal bli med barn og føde en sønn, og hun skal gi ham navnet Immanuel.» Immanuel betyr: Gud med oss.

Med ham er vi virkelig i godt selskap. Den hebraiske formen for navnet Herren uttrykker at han er den han er, det vil si alltid den samme. Nettopp om frelseren som ble lagt i en krybbe og døde på korset, sier forfatteren av hebreerbrevet: «Jesus Kristus er i går og i dag den samme, ja, til evig tid.» Vår oppstandne frelser er en tvers igjennom pålitelig venn. Han er like barmhjertig i dag som i går.

Han tar imot syndere og spiser sammen med dem. Han tar imot slike som er dårlig selskap for egenrettferdige hyklere. «Se, han går inn til syndig mann», spottet de da han innbød seg selv til svindleren Sakkeus: «I dag må jeg ta

inn hos deg» (Luk 19,5). Dermed var denne syndige mannen virkelig i godt selskap. «I dag er frelse kommet til dette huset, for også han er en Abrahams sønn» (Luk 19,9).

Guds nåde finnes for alle og enhver. Han gjør ikke forskjell på folk. Engelen forkynner en glede som er for hele folket. Julegleden finnes for fattig og rik, høy og lav, ung og gammel.

Det var ikke plass til Maria og Josef i herberget, selv om Maria var gravid. De må ha følt seg skikkelig dårlig behandlet, foraktet og utstøtt.

Maria måtte føde under ytterst fattigslige, kummerlige, enkle forhold. Det var likevel bedre slik. I herberget ville de ha vært i dårlig selskap, med mennesker som åpenbart foraktet dem, siden de av en eller annen grunn ikke ville ta imot dem og lage plass til dem. Der det finnes hjerterom, finnes husrom. Hjerterom uten husrom er bedre enn det motsatte. Ved krybben fantes hjerterom i det aller beste selskap. Barnet som jomfru Maria fødte, var Gud som var blitt menneske. Det var frelseren deres.

De fikk etter hvert også selskap av andre foraktede. Gjeterne var på Jesu tid blant de fattigste og mest foraktede i samfunnet. Yrket og livsstilen deres gjorde det så godt som umulig å følge alle de eldstes forskrifter om renhet. De kom ofte i kontakt med sauers avføring og blod. De kom i kontakt med forskjellige slags dyr som sauer kom i kontakt med. Gjeterne var urene og dårlig selskap for mange, ikke minst for fariseere som var sykt opptatt av renhet.

Likevel valgte Gud seg ut nettopp slike foraktede som eksklusive gjester ved feiringen av Guds fødsel. «I dag er det født dere en frelser; han er Kristus, Herren, i Davids by.» Dere skal finne et barn som er svøpt og ligger i en krybbe.»

Dette er noen av mange eksempler som viser at Gud har valgt seg ut det som står lavt, blir foraktet og ikke er noe i verdens øyne. Det gjør han «for å gjøre til skamme det som er noe, for at intet kjød skal rose seg for Gud. For dere er hans verk i Kristus Jesus, han som er blitt vår visdom fra Gud, vår rettferdighet, helliggjørelse og forløsning» (1Kor 1,28-30).

Gjeterne fant ham i krybben, slik som engelen hadde sagt. Dermed hadde de virkelig godt selskap. De hadde selskap med Gud. Hva gjorde det så om de fromme jødene ikke ville ha noe med dem å gjøre?

Vi finner frelseren i evangeliet i ord og sakrament. Der kommer han til oss og holder måltid med oss. Dermed er vi også virkelig i godt selskap. Hva gjør det så om vi føler oss utstøtt og foraktet i verden? Gud er iallfall med oss. Vår trofaste Herre og frelser Jesus er med oss. Bedre selskap finnes ikke enn ham. Han er saktmodig og mild. Han truer oss ikke, anklager oss ikke, fordømmer oss ikke. Han gir oss hvile for våre sjeler.

Dette gode selskapet med frelseren tar heller aldri slutt. Når denne fallefardige hytten brytes ned, har vi i himmelen et evig hus. Der er det også rikelig med husrom. «I min Fars hus er det mange rom», sier frelseren vår som har gjort i stand et sted for oss der.

Han skal ta oss med inn til sin glede og holde evig festmåltid med oss. Der finnes heller ikke noe dårlig selskap lenger. Der finnes ingen og ingenting som kan ødelegge freden og gleden. Det som en gang var, er borte. Amen.

David Edvardsen

«Jeg har sett din frelse»

Preken over Luk 2,22-32

Gerbrand van den Eeckhout – «Simeon i tempelet» (1672)

Denne teksten inneholder den fine fortellingen om den gamle Simeon i tempelet som fikk holde det lille Jesusbarnet i sine armer. Det var en betydelig dag for den lille familien, Maria, Josef og Jesusbarnet. Ifølge Moseloven skulle en jødisk mor for første gang tre fram i tempelet førti dager etter at hun hadde født. Fram til den dagen var hun etter Moseloven uren. Så da det var gått førti dager etter at Jesus var født, gjorde Maria nøyaktig som loven sa. Hun tok barnet sitt med til tempelet, og bar fram det ren-selsesoffer som var foreskrevet, enten et lam, eller om foreldrene var fattige, slik Maria og Josef var, to turtelduer eller to dueunger (3 Mos 12).

Men den førtiende dagen etter

at Jesus ble født, skjedde det også noe annet viktig med ham. For på den dagen ble han båret fram for Herren, nøyaktig slik det står skrevet i Moseloven: «Alt førstefødt av hankjønn skal være helliget Herren» (2 Mos 13,2). Denne forskriften i loven har sin bakgrunn i det som skjedde da israelsfolket ble fri fra slaveriet i Egypt. Som en påminnelse om og takk for at Gud skånet alle Israels førstefødte i Egypt, skulle alle jødiske foreldre la sine førstefødte gutter bli innviet til prestetjeneste i tempelet (2 Mos 13,14-16). Senere ga Herren det påbudet at bare de som tilhørte Levi stamme skulle gjøre denne tempeltjenesten (4 Mos 3,45). De som tilhørte de andre stammene, skulle i stedet bære fram et offer som en

løsepenge (4 Mos 18,15-16). Jesus tilhørte jo ikke Levi stamme, men Juda stamme. Derfor måtte Josef og Maria bære fram et slikt offer.

I ett og alt gjorde Jesus det som loven påla ham. Han oppfylte loven til punkt og prikke, ikke for seg selv, men for oss, for å kjøpe oss fri fra lovens forbannelse (se Gal 4,4-5).

Denne førtiende dagen var en stor festdag for Maria, Josef og Jesusbarnet. Men denne dagen skulle også bli en stor dag, ja, faktisk den aller største dagen i et annet menneskes liv. For den gamle, troende israelitten Simeon, skulle det bli hans aller største dag i hans lange liv. I denne troende israelitten har vi et fint forbilde på en troende kristen. Det er ikke mye vi får høre om ham, men det

vi får vite om ham og om det livet han levde, og når vi hører hans vakre lovsang etter at han har fått se Frelseren med sine egne øyne, alt dette vitner om en sterk og inderlig tro. Simeon er et bilde på en troende. Selv om han tilhørte den gamle pakt, er han likevel et forbilde også for alle kristne i den nye pakt. For her ser vi hvordan vi blir kristne, hvordan vi fortsetter å leve som kristne, og til slutt hvordan vi dør som kristne.

Hvordan et menneske blir en kristen

Hvordan blir et menneske en kristen? Luther sier i forklaringen til den tredje trosartikkelen at et menneske blir en kristen «ikke av egen fornuft eller kraft», men ved den Hellige Ånds virkning. Og den Hellige Ånd virker ikke på en hvilken som helst måte, men på en helt bestemt måte, nemlig gjennom evangeliet, gjennom Guds Ord. Nettopp slik var det det hadde skjedd også med Simeon. For vi leser at «den Hellige Ånd var over ham», og vi leser at han «ventet på Israels trøst».

Hvordan visste Simeon at det skulle komme en tid med trøst og forløsning for Israel? Hvor hadde han hørt det? Han hadde ikke lest det i avisene. Han hadde ikke hørt det mens han var ute og arbeidet på markene. Han hadde ikke fornemmet det mens han vandret ute i naturen. Nei, om Israels trøst, om Israels frelse, hadde han hørt – om vi skal bruke våre begreper – i kirken og lest i Bibelen. F.eks. hadde han lest det i Jes 40: «Trøst, trøst mitt folk, sier deres Gud. Tal til Jerusalems hjerte og rop ut til henne at hennes strid er fullført og hennes skyld er betalt, at hun har fått dobbelt fra Herrens hånd for alle sine synder.» Og i det Simeon gjennom livet hadde fordypet seg i dette løftet og alle de andre trøsterike løftene om Messias, om Kristus, hadde den Hellige Ånd styrket troen

hans og lengselen etter selv å få erfare denne store tid som skulle gi trøst til Israel. Derfor gikk han nå og ventet med lengsel på den tid som skulle komme med trøst for Israel. Han gikk kort og godt og ventet på profetienes oppfyllelse.

Simeon ventet på tiden som skulle komme med trøst for Israel, og «den Hellige Ånd var over ham». Når et menneske gjennom Guds Ord har fått den Hellige Ånd og har begynt å vente på Jesus Kristus, da er det mennesket blitt en kristen. Denne venting på Kristus er et typisk kjennetegn på en kristen. Det skiller en kristen fra alle andre mennesker, uansett om de er religiøse eller ikke-religiøse. Å være kristen har ingenting med religiøse stemninger eller følelser av høytid å gjøre. Å være kristen er

å vente på Jesus Kristus. Å være kristen har kort og godt med Kristus å gjøre. Det er å ha sitt sinn vendt mot ham, han som er alle synderes trøst. Simeon ventet, de kristne venter. Den eneste forskjellen er at Simeon ventet på ham som skulle komme, mens vi venter på ham som har kommet og som skal komme igjen.

Den som altså venter på Jesus Kristus, Israels trøst, synderes trøst, han er blitt en kristen. Han er, lik den gamle Simeon, en troende israelitt, enten han er jøde eller greker.

Hvordan et menneske lever som kristen

Men Simeon er et eksempel ikke bare på hvordan vi blir kristne, men også på hvordan vi fortsetter å være kristne. Svaret er ganske enkelt. Vi finner det i Simeons

lille lovsang. Han sier: «Herre, nå lar du din tjener fare herfra i fred.» Simeon betraktet seg som en Herrens tjener, og slik er det vi lever som kristne – som Herrens tjenere. Den som er en Herrens tjener livet ut, han er en kristen livet ut. Det er umulig å være en kristen, og samtidig ikke ville være en tjener for Herren. Luther sier i forklaringen til den andre trosartikkelen at Jesus Kristus har gjenløst meg «for at jeg skal være hans egen og leve under ham i hans rike og tjene ham i evig rettferdighet, uskyldighet og salighet.» Og Paulus skriver: Kristus «døde for alle, for at de som lever, ikke lenger skal leve for seg selv, men for ham som døde og sto opp for dem» (2 Kor 5,15).

I vår individualistiske og selvopptatte tid heter det at vi må få leve vårt eget liv. Vi må få leve slik det passer oss best. Hver av oss må få leve for oss selv og være herrer over våre egne liv. Men å leve som kristen, er å leve som tjener, som Herrens tjener. Det er å kalle seg selv og betrakte seg selv som en tjener. Det er å legge sitt liv i en annens hånd. Å være en kristen er å være en tjener for ham som har kjøpt oss fri fra vår tidligere så harde herre og slavedriver, djevelen. Det er å være en tjener for ham som i sin store godhet mot oss har kjøpt oss fri fra synden og døden.

Om Simeon står det også at han «kom til tempelet, ledet av Ånden». Den Hellige Ånd sa til Simeons hjerte: Gå opp til tempelet. I dag skal du få se Frelseren der. Og her ser vi noe annet som er typisk for det å leve som kristen, nemlig i sitt liv bli ledet av den Hellige Ånd. Den Hellige Ånd leder oss alltid til Kristus. Det er derfor han er kommet, for å vitne om Kristus. Det er dette som er Åndens fremste oppgave, å lede oss til Kristus. Som han ledet den gamle Simeon denne dagen til barnet Jesus i tempelet, leder han

oss dag for dag til å høre og lese om Jesus. Vårt tempel, hva er det? Det er Guds Ord og sakramentene. Vårt tempel er blant annet der hvor Guds Ord blir forkynt og sakramentene blir forvaltet. I Ordet og sakramentene, og bare der, finner vi Kristus. Og dit leder den Hellige Ånd oss. Han leder oss ingen andre steder, for Kristus finner vi ingen andre steder. Dermed ser vi altså at å leve som kristen er å bli ledet av den Hellige Ånd dag for dag hele livet, til Guds Ord og til sakramentene. Det er å bli ledet til ham som er Israels trøst og alle synderes trøst, det vil si din og min trøst, til Jesus Kristus vår Frelser.

Hvordan et menneske dør som kristen

Til sist er Simeon også et bilde på hvordan et menneske dør som kristen. Har du noen gang lurt på hvordan du skal kunne dø som en kristen? Da kan Simeon hjelpe deg til å få svar.

Å dø som kristen vil altså si å dø i fred, i fred med Gud. For det som gjorde døden så fryktelig, dødens brodd som er synden, er tatt bort. Jesus Kristus har fjernet den.

Men dør en kristen på en annen måte enn en ikke-kristen? Dør ikke også en kristen enten plutselig og uventet, eller etter lang tids sykeleie, slik alle andre mennesker gjør? Kan ikke også en kristen frykte for døden? Er ikke døden også for en kristen en grusom fiende som skiller oss fra våre kjære?

En kristen dør ikke annerledes enn en ikke-kristen. Døden er like fryktelig for en kristen som for alle andre mennesker. Likevel

er det *en* ting som er annerledes, en veldig viktig ting, og derfor er døden likevel noe helt annet for en kristen. En kristen dør «i fred». «Herre, nå lar du din tjener fare herfra i fred,» sier den gamle Simeon. Det er som om han vil si: Nå kan jeg trygt og rolig dø. Nå har jeg som en Herrens tjener lidt og stridt nok i livet. Nå kan jeg legge meg rolig ned og hvile. Hvorfor? *Fordi jeg har sett frelsen.*

Å dø som kristen vil altså si å dø i fred, i fred med Gud. For det som gjorde døden så fryktelig, dødens brodd som er synden, er tatt bort. Jesus Kristus har fjernet den. Simeon hadde nå sett ham som profetene talte om, han som skulle komme for å sone folkets synd. Han kunne nå dø i fred. Ja, den som har sett Jesus Kristus, sin Frelser, han kan dø i fred. «Da vi altså er blitt rettferdige ved tro, har vi fred med Gud ved vår Herre Jesus Kristus,» sier Paulus (Rom 5,1).

Den gamle Simeon fikk se Frelseren med sine egne øyne og holde ham i sine egne hender. Vi får ikke se ham med våre egne øyne før den dagen han skal komme tilbake. Likevel har ikke vi mindre grunn til å leve i tro og dø i fred. For vi har hørt evangeliet om frelsen. Vi har hørt Ordet om korset. Og «salig er den som ikke ser, og likevel tror». Evangeliet gjelder også oss. Frelsen er også vår. Syndenes forlatelse er min og din. Jesus Kristus er også min og din frelser. Derfor kan også vi trygt og frimodig si når vi engang skal dø: «Herre, nå lar du din tjener fare herfra i fred, slik som du har lovet. For mine øyne har sett din frelse.» Med troens øyne har også vi sett frelsen. Amen.

Egil Edvardsen

Vi vet at vi er gått over fra døden til livet

Bibelstudium over 1. Johannesbrev – del 9

Den som er født av Gud, gjør ikke synd (1Joh 3,9). Hvem er det som er født av Gud? Det er hver den som tror på Jesus. Johannes skriver i innledningen til evangeliet sitt: «Alle som tok imot ham, dem ga han rett til å bli Guds barn, de som tror på hans navn. De er ikke født av kjøtt og blod, ikke av menneskers vilje og ikke av manns vilje, men av Gud» (Joh 1,12-13). I dåpen vasket Gud bort våre synder og kledde oss i sin Sønns rettferdighet. Dermed er vi blitt Guds barn. Vi er født av ham.

Den som er født av Gud, gjør ikke synd, det vil si lever ikke i synd. Det betyr ikke at Guds barn ikke er syndere. Men vi lever i daglig omvendelse, i anger og tro på Guds nåde og tilgivelse som Jesus vant for oss. Guds barn ber som tolleren i Jesu lignelse: «Gud, vær meg synder nådig.» Denne lille bønnen sammenfatter godt den kristnes daglige omvendelse.

Troen på Guds tilgivelse skaper en barnlig gudsfrykt i oss. Salmisten David skriver: «Hos deg er tilgivelsen, så vi skal frykte deg» (Sal 130,3). Og apostelen Paulus sier i brevet til Titus: «Guds nåde er åpenbart til frelse for alle mennesker. Den oppdrar oss til å si nei til et ugudelig liv og verdslige lyster og leve forstandig, rettskaffent og gudfryktig i den verden som nå er, mens vi venter på vårt salige håp: at vår store Gud og frelser Kristus Jesus skal komme i herlighet» (Tit 2,11).

Altså virker Guds nåde at vi ikke lever i synd, men tvert imot i gudsfrykt og kjærlighet. Vi er nemlig blitt nye skapninger i

Kristus som ikke vil synde. «Men gjør jeg det jeg ikke vil, er det ikke jeg som gjør det, men synden som bor i meg» (Rom 7,20).

Den som er født av Gud, gjør ikke synd. For det som Gud har sådd, blir i ham (1Joh 3,9). Bokstavelig står det: «Guds sæd blir i ham.» Om den skriver apostelen Peter: «Dere er født på ny, ikke av forgjengelig sæd, men av uforgjengelig, ved Guds levende ord som er og blir» (1 Pet 1,23). «Dette ordet er evangeliet som er forkynt for dere» (1 Pet 2,25). Ved dette budskapet har Sønnen gjort oss frie fra syndens slaveri.

Og han kan ikke synde, for han er født av Gud (1Joh 3,9). Apostelen Paulus uttrykker det samme som følger: «Synden vil ikke kunne herske over dere, for dere er ikke under loven, men under nåden» (Rom 6,14). I evangeliet har vi nåden, tilgivelsen som Jesus vant for oss. Guds nåde er mektigere enn synden. Ved nådens kraft korsfester vi daglig vår syndige natur slik at den ikke får overtaket.

Slik viser det seg hvem som er Guds barn, og hvem som er djevelens barn: Den som ikke gjør det som er rett, og som ikke elsker sin bror, er ikke av Gud (1Joh 3,10). Troen er usynlig. Bare Gud kan se den. Det viser seg likevel hvem som er Guds barn og hvem som er djevelens barn. To kjennetegn nevner Johannes her. For det første: Å gjøre det som er rett eller utøve rettferdighet, som det står mer ordrett. Det er en følge av troens rettferdighet. Troens rettferdighet har livets rettferdighet som følge. Denne

rettferdigheten underviser Jesus om for eksempel i Bergprekenen (Matt 5-7). Å utøve rettferdighet vil si å leve etter Guds bud. For det andre: Å elske sin bror. Men disse to tingene er det samme, for kjærligheten er oppfyllelse av loven (se 1Kor 13,10).

For dette er det budskap dere hørte fra begynnelsen av: Vi skal elske hverandre (1Joh 3,11). Det var ikke noe nytt bud, som Johannes tidligere i brevet minnet sine kjære lesere om (se 1Joh 2,7). I motsetning til de falske profetene kom ikke apostlene med nye budskap, men viderebrakte og forklarte det Kristus har lært dem.

Ved troen alene, ikke ved kjærlighet, blir vi rettferdige for Gud. Men ved kjærligheten viser denne troen seg for mennesker. Det er nettopp menneskene som trenger den, ikke Gud.

Vi må ikke ligne Kain: Han var av den onde og drepte sin bror. Og hvorfor drepte han broren? Fordi hans egne gjerninger var onde, mens brorens var rettferdige (1Joh 3,12). Det kunne virke som om Kain var from. Han ofret. Men Gud tok ikke imot Kains offer, bare Abels. «I tro bar Abel fram for Gud et bedre offer enn Kain. Fordi Abel trodde, fikk han vitnesbyrd om at han var rettferdig, det vitnet Gud om da han ofret» (Hebr 11,4). «Uten tro er det umulig å være til glede for Gud» (Hebr 11,6).

Bli ikke forundret om verden hater dere, søsken. (1Joh 3,13). Det kjennetegner nemlig djevelens barn. Han har vært en morder fra begynnelsen av (se Joh 8,44). «Om verden hater dere, skal dere vite

at den har hatet meg først. Hadde dere vært av verden, hadde verden elsket sitt eget. Men dere er ikke av verden, og derfor hater verden dere» (Joh 15,18-19, jfr Joh 17,14).

Verden består ikke bare av åpenbart gudløse mennesker, men også av mennesker som Kain, som hadde et fromt skinn, men som hatet sin bror. Egenrettferdige hyklere hater mennesker som frimodig bekjenner Skriftens lære om rettferdiggjørelse av nåde alene, ved tro alene. Hvorfor? Fordi denne læren er anstøtelig for dem. Fordi den fratar dem all stolthet.

Vi vet jo at vi er gått over fra døden til livet, for vi elsker våre søsken (1Joh 3,14). Dette minner om Jesu ord: «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den som hører mitt ord og tror på ham som har sendt meg, har evig liv og kommer ikke for dommen, men er gått over fra døden til livet» (Joh 5,24). Der ser vi hvordan vi er gått over fra døden til livet, nemlig ved tro. Dette tillemper Johannes her i brevet sitt på et av troens kjennetegn, nemlig vår kjærlighet til våre kristne brødre.

Apostelen sier ikke at vi er gått over fra døden til livet ved vår kjærlighet til brødrene. Men siden kjærligheten til brødrene er en følge av troen, gir den oss visshet om at vi har tro og dermed er gått over fra døden til livet. Den gode frukten viser at treet er godt.

Uten tro ville vi ikke vært i stand til å elske de kristne brødrene. En ikke-kristen kan nok elske en kristen på en menneskelig måte, fordi han synes det er noe tiltalende eller tiltrekkende ved vedkommende og så lenge han ser at han har fordeler av det selv. Men å elske en kristen fordi han er en kristen, en troende, selv når det skader en selv, kan bare et menneske som selv er en troende.

De kristnes vennskap gir oss ikke nødvendigvis så mange jordiske fordeler, spesielt ikke sammenlignet med det vi kunne fått

om vi heller ble verdens venn. Kristne i denne verden blir ofte verken særlig rike, mektige eller populære. Ofte er det tvert imot. Å elske sine brødre i ord og handling er noe som ofte vil medføre jordiske ulemper, hat, forfølgelse, forakt, forskjellsbehandling, ensomhet. Slikt rammer spesielt dem som er kalt til å forkynne evangeliet. Det er menneskelig sett dåraktig å bry seg så mye om de kristnes ve og vel. Men slik ydmykhet kjennetegner nettopp kristen kjærlighet. Kjærligheten søker ikke sitt eget, akkurat som Kristus ikke søkte sitt eget, men fornedret seg selv for oss.

Den som ikke elsker, blir værende i døden. Den som hater sin bror, er en morder, og dere vet at ingen morder har evig liv i seg (1Joh 3,15). Menneskelig sett er det en stor forskjell mellom tanke og handling. Men for Gud er det ganske annerledes. Jesus sa en gang: «Dere har hørt det er sagt til forfedrene: Du skal ikke slå i hjel. Den som slår i hjel, skal være skyldig for domstolen. Men jeg sier dere: Den som blir sint på sin bror, skal være skyldig for domstolen, og den som sier til sin bror: Din idiot, skal være skyldig for Det høye råd, og den som sier: Din ugudelige narr, skal være skyldig til helvetes ild» (Matt 5,21-22).

Dere vet at ingen morder har evig liv værende i seg (1Joh 3,15, egen overs.). Ingen ubotferdig har evig liv i seg, altså heller ingen ubotferdig morder. «De som driver med slikt, skal ikke arve Guds rike» (Gal 5,21; jfr 1Kor 6,9-10).

Hva kjærlighet er, har vi lært av at Jesus ga sitt liv for oss. Så skylder også vi å gi vårt liv for våre søsken (1Joh 3,16). Kristus er ikke bare frelseren vår, men også det høyeste og herligste eksempelet på sann kjærlighet. Han ga sitt liv for oss. Livet er det høyeste av alle jordiske goder. «Er ikke livet mer enn maten og kroppen mer enn klærne?» (Matt 6,25). Om vi hadde mistet livet,

hadde vi ikke hatt noen nytte av alle de andre jordiske godene Gud gir oss.

Jesus sier selv: «Ingen har større kjærlighet enn den som gir livet for vennene sine» (Joh 15,13).

Så skylder også vi å gi vårt liv for våre brødre. Vi skylder dem å lide og dø for dem, om så skulle være, som en følge av verdens hat og vår motvilje mot å fornekte Kristus for menneskene. Apostelen Peter skriver: «For Kristus led for dere og etterlot dere et eksempel, for at dere skulle følge i hans spor» (1Pet 2,21).

Enten vi dør som martyrer eller ikke, består kjærligheten til våre brødre i mer enn som så:

Men den som har mer enn nok å leve av og likevel lukker sitt hjerte når han ser sin bror lide nød, hvordan kan han ha Guds kjærlighet i seg? (1Joh 3,17). Å gi sitt liv for sin bror er den høyeste formen for kjærlighet. Når vi skylder våre brødre det høyeste jordiske godet, hvordan kan da en som ikke en gang vil dele et av sine mindre goder, ha Guds kjærlighet i seg?

Mine barn, la oss ikke elske med ord eller med tungen, men i gjerning og sannhet (1Joh 3,18, egen overs.). Kjærligheten består i mer enn bare ord. Johannes har nettopp fortalt om et rikt menneske som lukker hjertet sitt og vender seg bort fra sin bror som er i nød. En slik situasjon krever mer enn bare ord, gode råd og ønsker. Den krever handling. Jakob taler også om slike situasjoner i sitt brev (se Jak 2,15-16).

Å elske i sannhet vil si å elske oppriktig, ikke hyklersk, ikke for syns skyld, ikke for menneskelig ære og anerkjennelse, men for vår brors beste.

David Edvardsen

Læren om tusenårsriket II

De siste tider – del 32

Millennialistene støtter seg til gammeltestamentlige profetier

Det er riktig å påpeke at de som tror på et jordisk tusenårsriket, også mener at de finner støtte til en slik tanke i Det gamle testamente. Hos profetene i Det gamle testamente finner vi mange profetier om jødefolkets tilbakevending til sitt land, om gjenoppbygging av Jerusalem og Juda osv. Det tales om at folket skal vende tilbake til Herren og på nye vinne seirer over nabofolkene. Landet skal bli fruktbart, og det skal herske fred og velstand.

Millennialister hevder ofte at alle disse profetiene i Det gamle testamente som handler om Israels gjenoppbygging og tilbakevending til landet, blir oppfylt i tusenårsriket. Og de skal oppfylles konkret og bokstavelig. De mener altså at profetiene ikke er blitt oppfylt i og med Kristi komme og i opprettelsen av den nytestamentlige kirken, men venter fortsatt på sin oppfyllelse som først skal skje når Jesus kommer igjen for å opprette sitt tusenårige rike (se figur 3).

Hva sier Det nye testamentet om disse profetiene?

Men det fins store problemer med en slik forståelse. For det første ble disse profetiene delvis oppfylt da jødene vendte tilbake fra det babylonske fangenskapet etter Kyros' dekret i 538 f. Kr. Da ble Juda og Jerusalem gjenoppbygd, og landet opplevde en viss grad av velstand og gudfryktighet.

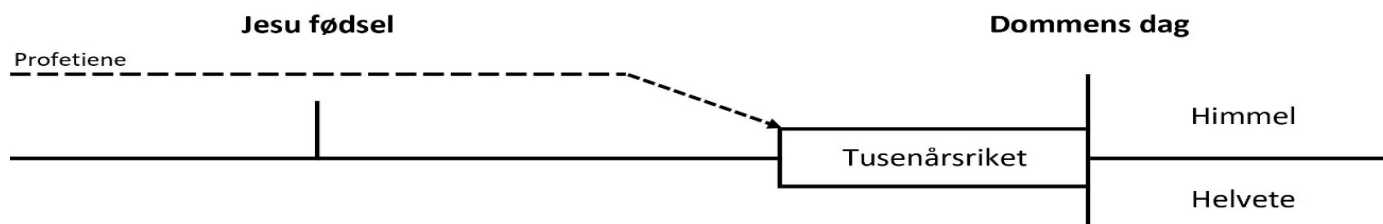
Men enda viktigere er det at Det nye testamentet så tydelig taler om at disse profetiene er oppfylt i og med Jesu første komme og den kristne kirkens grunnleggelse. Ja, mange av profetiene får sin endelige oppfyllelse først i himmelen. Det nye testamentet sier ingenting om at disse profetiene skal gå bokstavelig i oppfyllelse i et spesielt tusenårsrike. Det fins ingen hentydninger til dette i Åp 20. Alle bibeltroende vet at hele Skriften er inspirert av Gud, Den Hellige Ånd. Derfor må den tolkingen som Den Hellige Ånd gir i Det nye testamentet av de gammeltestamentlige profetiene være den riktige.

Vi skal bare nevne to av disse stedene som millennialister påstår blir oppfylt i tusenårsriket.

I Amos' bok kapittel 9 leser vi: «Den dagen reiser jeg opp igjen Davids falne hytte. Revnene murer jeg igjen, og det som ligger i grus, gjenreiser jeg. Jeg bygger den som i gamle dager, så de kan ta resten av Edom i eie og alle andre folkeslag som navnet mitt er nevnt over, sier Herren, som gjør dette. Se, dager skal komme, sier Herren, da den som pløyer, tar igjen den som høster, og den som trækker druer, tar igjen den som sår. Druesaft skal dryppe fra fjellene og flyte fra alle høyder. Da vil jeg vende skjebnen for mitt folk Israel. De skal bygge opp igjen ødelagte byer og bo i dem. De skal plante vinmarker og drikke vinen. De skal anlegge hager og spise frukten. Jeg planter dem i deres egen jord, og de skal aldri mer rykkes opp av jorden jeg har gitt dem, sier Herren din Gud» (Amos 9,11-15).

Denne profetien blir sitert av Jakob, Herrens bror, i Apg 15,15-18, og han sier at den ble oppfylt i den nytestamentlige kirken «da Gud ... sørget for å vinne seg et folk av hedninger for sitt navn» (vers 14). Ved å sitere profetiene på denne måten, viser Den Hel-

Profetienes oppfyllelse i tusenårsriket

Figur 3

Profeti i GT	Brukt i NT om kirken	Brukt i NT om himmelen
Jes 9,1-7	Matt 4,15-16	
Jes 11,10	Rom 15,12	
Jes 25,8		Åp 7,17
Jes 40,3-5	Luk 3,4-6	
Jes 42,1-4	Matt 12,17-21	
Jes 49,6	Apg 13,47	
Jes 49,8	2 Kor 6,2	
Jes 49,10		Åp 7,16-17
Jes 52,7	Rom 10,15	
Jes 54,11-12		Åp 21,11 og 18-21
Jes 60,19		Åp 21,23
Jes 61,1-2	Luk 4,18-21	
Jes 65,17		2 Pet 3,13
Jer 31,31-34	Hebr 8,8-12	
Esek 37,27	2 Kor 6,16	Åp 21,3
Esek 47,1-12		Åp 22,1-2
Esek 48,31-34		Åp 22,12-13
Hos 1,10	Rom 9,26	
Hos 2,23	Rom 9,25	
Joel 3,5	Rom 10,13	
Mal 4,5-6	Luk 1,17	

Figur 4

lige Ånd hvordan de skal forstås. De blir oppfylt åndelig i den nytestamentlige kirken.

Et annet godt eksempel på dette er profeten Joels pinseprofeti. Joel forutsa at Herren skulle utøse sin Ånd over alle mennesker (Joel 3,1). På pinsedagen i Jerusalem sier apostelen Peter i sin tale til folket at denne profetien blir oppfylt her og nå. «Her skjer det som er sagt gjennom profeten Joel,» sier Peter (Apg 2,16ff).

Det fins ca. hundre eksempler på gammeltestamentlige profeter som blir sitert eller henvist til i Det nye testamentet når det tales om kirken eller om himmelen. Flere av disse blir regelmessig sitert av millennialister som bevis på læren om tusenårsriket. Men det fins ingenting som tyder på at det er slik de skal forstås av de bibelske forfatterne. (Figur 4 inneholder en liste over slike profetier.)

Peter ga en mektig sammenfatning på pinsedagen. Han sa: «Alle profetene som har talt, helt fra Samuel av, har forkynt det som skjer i disse dager» (Apg 3,24). Han sa ikke at profetene forutsa

et jordisk rike. De forutsa spredningen av evangeliet og gjennom det opprettelsen og utbredelsen av den nytestamentlige kirken. De første kristne, likesom alle kristne til alle tider, behøvde ikke vente på et framtidig tusenårsrike. Det gjør ikke vi heller. Vi lever i oppfyllelsens tid her og nå. Augustin sa at «Det nye testamentet er skjult i Det gamle; Det gamle testamentet blir åpenbart i Det nye.» Vi leser Det gamle testamentet i lys av Det nye.

Millennialismen tar fra de kristne trøsten i profetiene

Læren om tusenårsriket kan kanskje virke ufarlig for mange, men faktum er at den falske tolkningen som millennialistene gir av profetiene, tar fra de kristne den trøsten som mange av disse profetiene inneholder. Dette skjer når vi ikke tillates å bruke disse profetiene på oss selv og på den kristne kirken i dag, men må tenke at de bare gjelder et framtidig tusenårsrike. Profetiene har dermed egentlig ikke noe å si til oss i dag. Når vi leser dem, må vi tenke at dette gjelder ikke meg eller alle

andre kristne i vår tid, men bare de som kommer til å leve under tusenårsriket.

For eksempel sier mange millennialister at de hellige i hvite klær som det fortelles om i Åp 7,9, er troende som har kommet ut av en framtidig syvårig trengselstid. De er ikke kristne martyrer fra hele den kristne kirkens tid. Vi leser i Åp 7: «Deretter så jeg en skare så stor at ingen kunne telle den, av alle nasjoner og stammer, folk og tungemål. De sto foran tronen og Lammet, kledd i hvite kapper, med palmegreiner i hendene. Og de ropte med høy røst: Seieren kommer fra vår Gud, han som sitter på tronen, og fra Lammet. Alle englene sto rundt tronen og de eldste og de fire skapningene. De kastet seg ned for tronen med ansiktet mot jorden, tilba Gud og sa: Amen. All lov og pris og visdom, takk og ære, makt og velde tilhører vår Gud i all evighet. Amen. En av de eldste tok da ordet og spurte meg: 'Disse som er kledd i hvite kapper, hvem er de, og hvor kommer de fra?' 'Herre', svarte jeg, 'du vet det.' Da sa han til meg: 'Dette er de som

kommer ut av den store trengsel, de har vasket sine kapper og gjort dem hvite i Lammets blod. Derfor står de for Guds trone og tjener ham dag og natt i hans tempel, og han som sitter på tronen, skal reise sin bolig over dem. De skal ikke lenger sulte eller tørste, solen skal ikke falle på dem, og ingen brennende hete. For Lammet som står midt på tronen, skal være gjeter for dem og vise dem vei til kilder med livets vann, og Gud skal tørke bort hver tåre fra deres øyne» (Åp 7,9-17).

Det går altså ikke an å overføre disse ordene på oss selv eller på andre kristne som har lidt og dødt for sin tros skyld. Åp 7 kan heller ikke brukes som tekst til en trøstepreken for kristne i dag. Millennialisten Tim LaHaye sa det rett ut: «I våre søndagsskoler blir det ofte sunget en sang som har gode intensjoner, men som er helt feilslått. Refrenget i sangen lyder slik: 'Every promise in the Book is mine, every chapter, every verse, every line. All are blessings of His love divine. Every promise in the Book is mine.' Dette refrenget er galt fordi hvert løfte, hvert vers og hvert kapittel gjelder ikke oss. Mye av Bibelen gjelder Israel – i fortid, nåtid og framtid» (Tim LaHaye, *No Fear of the Storm*, Sisters, Oregon: Multnomah, 1992, s. 246).

Så læren om tusenårsriket innebærer altså ikke bare en feilaktig oppfatning av hele endetiden. Den bygger ikke bare på en feilaktig tolkning av klare steder i Det nye testamentet. Men denne læren har også alvorlig konsekvenser for vårt liv som kristne i dag. Ettersom så store deler av Skriften gjelder ting som ennå ikke har skjedd, blir mye av Bibelens bud-

skap rett og slett irrelevant for oss, dersom millennialistene har rett.

Millennialismen tar fokus vekk fra himmelen

En annen betydelig fare ved læren om tusenårsriket er at den flytter menneskers fokus bort fra den endelige forløsningen i himmelen til det tusenårige lykkeriket her på jorden som Jesus skal opprette. For en millennialist er det ikke vår evige framtid i himmelen hos Gud som er klimaks i historien, men det jordiske tusenårsriket.

Disse falske forhåpningene om et tusenårig jordisk lykkerike er ikke veldig forskjellig fra de falske forhåpningene folket på Jesu tid hadde. Mange jøder ventet på en Messias som skulle gi dem brød og materiell velstand, og som skulle gjenopprette det gamle, stolte davidsriket. De ventet ikke på en frelserkonge som skulle gi dem tilgivelse for syndene og et evig liv i himmelen hos Gud. Mange ganger måtte Jesus fortelle dem hva som var hans egentlige oppgave på jorden. Han sa til dem: «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Dere leter ikke etter meg fordi dere har sett tegn, men fordi dere spiste av brødene og ble mette. Arbeid ikke for den mat som forgår, men for den mat som består og gir evig liv, den som Menneskesønnen vil gi dere» (Joh 6,26-27). En gang spurte fariseerne ham om når Guds rike skulle komme. Han svarte: «Guds rike kommer ikke på en slik måte at en kan se det med øynene. Ingen vil kunne si: 'Se her er det' eller: 'Der er det'. For Guds rike er midt iblant dere» (Luk 17,20-21). Da Pilatus spurte Jesus om han var jødenes konge, svarte han: «Min kongsmakt er ikke av denne verden. Var

min kongsmakt av denne verden, hadde mine menn kjempet for at jeg ikke skulle bli overgitt til jødene. Men min kongsmakt er ikke herfra.' 'Du er altså konge?' sa Pilatus. 'Du sier at jeg er konge', svarte Jesus. 'For å vitne om sannheten er jeg født, og derfor er jeg kommet til verden. Hver den som er av sannheten, hører min røst'» (Joh 18,36-37).

Hva forventer vi oss av Jesus? En jordisk brødkonge? En som kan gi oss materiell velstand? En som skal komme for å opprette et jordisk lykkerike? Eller forventer vi oss en som kan gi oss tilgivelse for våre synder og et evig liv hos Gud i himmelen? Må Gud gi oss det samme håp og den samme tro som de troende i Det gamle testamentet hadde! Hebreerbrevet sier om disse: «I denne troen døde alle disse uten å ha fått det som var lovet. De bare så det langt borte og hilste det, og de bekjente at de var fremmede og hjemløse på jorden. ... Men nå er det et bedre land de lengter etter: det himmelske. Derfor skammer ikke Gud seg over dem, men vil kalles deres Gud, for han har gjort i stand en by til dem» (Hebr 11,13 og 16).

Det er flere ting i læren om tusenårsriket som millennialistene seg imellom er sterkt uenige om. De skiller seg i ulike oppfatninger om når tusenårsriket skal inntre. Vi skal i senere artikler komme inn på disse forskjellige oppfatningene. Vi skal bl. a. ta opp post-millennialismen, premillennialismen og dispensasjonalismen.

(forts. neste nr.)

Egil Edvardsen

Johann Wolfgang Baumgartner –
«Jona preker i Ninive» (ca. 1750)
(Wikimedia Commons)

Jona i Ninive

Omvendelse på grunn av kraften i Guds ord

Jonas tegn innebærer

1) at slik Jona var villig til å ofre sitt eget liv for å redde andre (Jona 1,12.14), slik reddet Jesus hele menneskeheten ved sin forsoningsdød, og

2) at «slik profeten Jona var i buken på den store fisken i tre dager og tre netter, slik skal Menneskesønnen være i jordens dyp i tre dager og tre netter» (Matt 12,40).

Jonas tegn er til sist også de troendes oppstandelse fra synden til livet i Kristus, eller Guds ords kraft til å vekke opp åndelig døde mennesker til livet i Gud. I Matt 12,39–42 og, enda tydeligere, i Luk 11,29–30.32 ser vi hvordan Jesus peker på at mennesker ble omvendt ved Jonas forkynnelse, samtidig som Han refser dem blant sine tilhørere som ikke har omvendt seg til tross for at Hans egen undervisning var noe mer og større enn Jonas:

Da det nå samlet seg stadig flere om ham, tok han igjen til orde: «Denne slekten er en ond slekt. Den krever tegn, men den skal ikke få noe annet tegn enn Jona-tegnet. For slik Jona ble et tegn for innbyggerne i Ninive, slik skal Menneskesønnen bli det for denne slekten. [...] Folk fra Ninive skal stå fram i dommen sammen med denne slekten og dømme den. For de vendte om da Jona forkynnte

sitt budskap – og her er mer enn Jona! (Luk 11,29–30.32).

Ninivittene visste ingenting om det underet som hadde skjedd med Jona i den store fiskens buk, i hvert fall hadde de ikke selv vært vitne til det. Hvis de hadde hørt om det gjennom Jonas' egen beretning, manglet de bevis for at han snakket sant. Men den profetiske kraften i forkynnelsen hans grep dem og førte dem til omvendelse og tro. Når Jesus et annet sted (Matt 16,4) snakker om Jonas tegn uten å forklare uttrykket nærmere, kan det derfor bety at Han sikter både til sin egen oppstandelse og til det nye livet hos de troende – det livet som ved troen leves i kraft av Kristi oppstandelse (Ef 1,19–20; Fil 3,10).

Da Jesus sammenlignet seg selv med Jona, sa Han: *Slik Jona ble et tegn for innbyggerne i Ninive, slik skal Menneskesønnen bli det for denne slekten* (Luk 11,30). Det betyr at Jesus selv er «Jonas tegn». Og Jesus møter vi i dag gjennom Ordet om Ham. Gjennom Bibelen og den bibeltro forkynnelsen kommer Jesus til oss. Det er gjennom Ordet om Ham vi blir omvendt.

Vi skal altså ikke bare lese beretningen om Jona som en profeti om den oppstandne Frelseren, men også som et forbilde på den «oppstandelsen» i mennes-

kenes hjerter som Jonas forkynnelse frembrakte i den store byen Ninive, og på den oppstandelsen fra dødens og mørkets verden som hver kristen går igjennom når han eller hun ved troen blir ført over i den elskede Sønnens rike (Kol 1,13). Det er som Paulus skriver, at den samme Guds kraft som reiste Jesus opp fra de døde, også virker i dem som tror:

«Må han gi dere lys til hjertets øyne, så dere får innsikt i det håp han har kalt dere til, hvor rik og herlig hans arv er for de hellige og hvor overveldende hans kraft er hos oss som tror. Med denne veldige makt og styrke reiste han Kristus opp fra de døde og satte ham ved sin høyre hånd i himmelen» (Ef 1,18–20).

Denne koblingen mellom oppstandelsen fra synden og oppstandelsen fra de døde gjør Jesus selv, for eksempel når han sier: «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den time kommer, ja, den er nå, da de døde skal høre Guds Sønns røst, og de som hører, skal leve» (Joh 5,25).

(Utdrag fra en ny bok av Lars Borgström: *Skulle jeg inte bry mig om Nineve? Utläggning av Jonas bok* (Biblicums forlag, 2025) Kan bestilles fra www.biblicum.nu)

Hvordan kan Gud fordømme mennesker som aldri har hørt evangeliet?

Noen ganger når vi stiller et spørsmål til Gud, gir han ikke et svar som tilfredsstillende vår menneskelige nysgjerrighet. Job spurte Gud: «Hvorfor har du latt meg lide så mye? Jeg har ikke gjort noe for å fortjene dette!» Guds svar til Job var (som en av mine seminarlærere oppsummerte det): «Jeg er Gud. Du er Job. Jeg elsker deg. Du må stole på meg.» Dette svaret var ikke intellektuelt tilfredsstillende for Job, og det er det ikke for oss heller. Men det er det rette svaret fra vår gode og nåderike Gud, og det gir oss alt vi trenger å vite for å holde fast ved hans kjærlighetsrike løfter.

Noe lignende skjer når vi spør Gud: «Hvordan kan du fordømme mennesker som aldri har hørt evangeliet?» For oss virker dette som et helt rimelig spørsmål. Gud sier tydelig i sitt ord at alle mennesker er født i synd og ikke kan bli frelst uten tro på Jesus. *Den som tror og blir døpt, skal bli frelst, men den som ikke tror, skal bli fordømt* (Mark 16,16). Gjennom apostelen Paulus sier han: *Troen kommer av det budskapet en hører, og budskapet kommer av Kristi ord* (Rom 10,17). Så med hjelp av vår menneskelige logikk lurar vi på: Hva med dem som av en eller annen grunn aldri får høre evangeliet? Det virker ikke rettferdig at Gud skulle fordømme dem for noe som ikke er deres feil.

Tydelige sannheter å holde seg til

Guds svar på dette spørsmålet er svært likt svaret hans til Job. Han svarer ikke direkte på spørsmålet. Han inviterer oss ikke til å utforske det som han i sin visdom skjuler for oss, og han gir oss ikke rom for å spekulere i hans hensikter. I stedet retter han oppmerksomheten vår mot tydelige sannheter som han har åpenbart i sitt ord, og han gir oss tro slik at vi kan stole på hans kjærlighetsrike løfter.

Det første Gud vil at vi skal vite, er at han vil at alle mennesker skal bli frelst. Det understreker han i 1 Tim 2,4: *Gud vil at alle mennesker skal bli frelst og lære sannheten å kjenne*. Herren forkynnte for Esekiel: *Så sant jeg lever, sier Herren Gud, har jeg ikke behag i den ugudeliges død. Nei, jeg vil at den ugudelige skal vende om fra sin vei og leve* (Esek 33,11). Gjennom profeten Jesaja inviterer Gud: *Vend dere til meg, så blir dere frelst, alle jordens ender! For jeg er Gud, og det er ingen annen* (Jes 45,22). Så hvis mennesker ikke har hørt evangeliet, er det ikke fordi Gud ikke vil at de skal bli frelst. Guds høyeste ønske er at alle mennesker skal tilbringe evigheten

med ham i de nye himlene og den nye jorden som han skal skape for sitt folk.

Siden Gud vil at alle mennesker skal bli frelst, sendte han sin Sønn for å redde alle mennesker. Jesus sa til Nikodemus: *For så høyt har Gud elsket verden at han ga sin enbårne Sønn, for at hver den som tror på ham, ikke skal fortapes, men ha evig liv* (Joh 3,16). Apostelen Johannes skriver: *[Jesus] er en soning for våre synder, og ikke bare for våre, men også for hele verdens* (1 Joh 2,2). Paulus skrev til de kristne i Roma: *Alle har syndet og mangler Guds herlighet, men de blir rettferdiggjort gratis av hans nåde, ved forløsningen i Kristus Jesus* (Rom 3,23-24). Den Gud som vil at alle mennesker skal bli frelst, vinner frelse for alle mennesker gjennom sin Sønn Jesu liv, død og oppstandelse.

Gud har ikke bare ønsket og gjort i stand frelse for alle mennesker gjennom Jesu gjerning. Han ga også de midlene som gjør at alle mennesker kan komme til frelsende tro på ham. Han inspirerte profeter, apostler og andre til å skrive ned sitt ord, som viser mennesker til Jesus fra begynnelse til slutt. Jesus sa til de jødiske religiøse lederne: *Dere undersøker skriftene, fordi dere tror dere har evig liv i dem; og det er de som vitner om meg* (Joh 5,39). Disse gode nyhetene om hvem Jesus er og hva han har gjort for å vinne vår frelse, er, som Paulus skrev til de kristne i Roma, *Guds kraft til frelse for hver den som tror* (Rom 1,16). I tillegg til dette skrevne og talte ordet, ga Gud oss sitt ord som er forent med vannet i dåpen. Paulus sa til Titus at *dåpen er et bad til gjenfødelse og fornyelse ved Den hellige ånd* (Tit 3,5). Peter forkynner at *dåpen nå frelser også dere* (1 Pet 3,21).

Til slutt: Den Gud som ønsket og gjorde ferdig frelse for alle mennesker i Jesus og ga alle mennesker midlene så de kan komme til frelsende tro på ham, sendte også mennesker ut i verden for å forkynne dette tro-skapende budskapet og for å døpe. Før Jesus fór opp til himmelen befalte han dem som fulgte ham: *Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler! Døp dem i Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere* (Matt 28,19-20). Når Guds folk utfører dette oppdraget, forsikrer Jesus oss: *Dette evangeliet om riket skal forkynnes i hele verden, til vitnesbyrd for alle folkeslag* (Matt 24,14).

Et svar å tro på

Gud har gitt oss alle disse klare sannhetene å holde

fast ved. Men han har ikke svart direkte på det første spørsmålet vårt. Kanskje kommer det av at det ikke er så rimelig som vi først trodde. Innbakt i spørsmålet ligger antakelsen om at vi har rett til å dømme Gud. Å spørre Gud: «Er det ikke urettferdig av deg å fordømme noen som aldri har hørt evangeliet?» forutsetter at vi kan kreve at Gud skal holde seg til våre ufullkomne menneskelige normer for rettferdighet. Men Gud trenger ikke at vi forteller ham hva som er rett og urettferdig. Gud både forstår og viser rett og rettferdighet mye bedre enn vi noen gang kan forestille oss. Som Paulus skrev til de kristne i Roma: *Du menneske, hvem er du som tar til motmæle mot Gud?* (Rom 9,20).

Vi syndige mennesker synes kanskje ikke at Guds svar på spørsmålet vårt er intellektuelt tilfredsstillende. Men vår gode og nådefulle Gud vet hvordan han best skal besvare spørsmålene våre på en måte

som får oss til å holde fast ved hans kjærlighetsrike løfter. Styrket av disse løftene takker vi for at Gud elsket hele verden så høyt og viste denne kjærligheten ved å frelse oss i sin Sønn. Vi priser Gud for at han har ført oss til frelsende tro gjennom de gode nyhetene om Jesus, talt til oss, nedskrevet for oss og forenet med vannet i dåpen for oss. På alle måtene vi kan, følger vi ivrig Jesu befaling: *Gå ut og gjør alle folkeslag til disipler! Døp dem ... lær dem* (Matt 28,19-20). Og vi istemmer apostelen Paulus sin lovsang:

Å, dyp av rikdom og visdom og kunnskap hos Gud! Hvor uransakelige hans dommer er, hvor ufattelige hans veier! For fra ham og ved ham og til ham er alle ting. Ham være ære i evighet! Amen. (Rom 11,33.36)

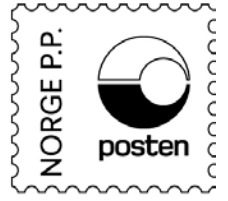
Steven Lange

Forward in Christ 2/2025

Ephraim Moshe Lilien - «Far og sønn» (Wikimedia Commons)

I tidens fylde sendte Gud sin Sønn, født av en kvinne, født under loven, for å kjøpe fri dem som var under loven, så vi skulle få retten til å være Guds barn.

RETURADRESSE: Egil Edvardsen, Solåsveien 20,
4331 Ålgård

Kom, Herre Jesus!

Ånden og bruden sier: «Kom!» Og den som hører det, skal si: «Kom!» Den som tørster, skal komme, og den som vil, skal få livets vann som gave. Han som vitner om dette, sier: «Ja, jeg kommer snart.» Amen. Kom, Herre Jesus! (Åp 22,17.20)

Amen. Det er et mektig ord. Når det brukes i kirken, uttrykker det at noe er fullført. *Amen* kan løfte søvntunge øyelokk på slutten av en preken. *Amen* kan befri et urolig lite barn som venter på å få løpe ut fra kirkebenken når gudstjenesten er over. *Amen* kan være to akkorder som legges til når en salme er ferdig.

Men langt mer enn å være en ureflektert avslutning i en gudstjeneste, er *amen* et vitnesbyrd som strømmer fra et troende hjerte og lar leppene gi uttrykk for sin overbevisning. *Amen – ja, Herre! Det du har sagt, er sant!* Jeg bøyer meg for deg og lar tankene mine formes av din vilje. *Amen.* Hjertet mitt gir med jublende glede sitt bifall til det du sier!

Når Den Hellige Ånd avslutter kjærlighetsbrevet sitt til den falne menneskeheten, gir han oss tid til å svare og legger pennen i hånden på den som tror. Hvordan skal vi da svare? Hva kan vi legge til det Ånden har gitt oss å lese i Skriften – spesielt siden det er forbudt å legge noe til eller ta noe bort (Åp 22,18–19)? Et svar fra oss tilfører virkelig ingenting. Men det gir uttrykk for tro. *Amen – ja, Herre, det er sant!*

Hva er det da vi sier «amen» til? Herrens

lovede og nært forestående gjenkomst. «*Ja, jeg kommer snart.*» Når viserne på klokken beveger seg svært sakte og år etter år, ja, århundre etter århundre ruller forbi, kan det se ut som om Kristi ord «snart» på merkelig vis er blitt glemt. Men husk at Kristi tidslinje ikke er bundet til vår. Han som er Alfa og Omega har evigheten for øye. Og hans gjenkomst på den ytterste dag vil stemme fullkomment med hans allvitende plan for menneskeheten.

Hver stund vi har igjen fram til da, gir Gud oss sin nåde. Vi får drikke dypt hver dag av Kristi uutømmelige kilde med tilgivelse og frelse. Og midt i våre daglige gjøremål retter vi blikket mot himmelen i ivrig forventning om Frelserens gjenkomst. Vi forstår at solen kanskje ikke går ned i dag før vi ser Jesus ansikt til ansikt. Og til det sier vi: «*Amen, kom, Herre Jesus.*»

Kjære Frelser, du som frigjør både kropp og sjel, virk i mitt hjerte slik at jeg med glede ser fram til din gjenkomst. Kom, Herre Jesus!

(Fra *Meditations*)